

Lesaanbod 2018-2019

Bokkesprong

Les	groep	aug	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli
Alles voor een Pannenkoek	1/2								X	X			
Wauw 't leeft	1/2						X	X					
Melk	3/4										X	X	X
In de sloot, uit de sloot	3/4								X	X			
Amfibieën en Reptielen	5/6								X	X			
Paddenstoelen	5/6				X	X							
Leven van de natuur	7	X	X									X	X
Leve(n)de Zee	7/8						X	X					
Schooltuinieren*	5/6/7	X	X	X				X	X	X	X	X	X

*Schooltuinieren loopt door van februari 2019 tot oktober 2019

Gratis les

Iedere groep mag zich 1x inschrijven voor een gratis les. Ieder kind mag in zijn basisschoolperiode ook 1x meedoen met een Schooltuinieren programma. Dit is naast het jaarlijks inschrijven voor een losse les op uw NME locatie. Kijk [hier](#) voor de dichtstbijzijnde locatie om te tuinieren.

U kunt zich inschrijven tot vrijdag 8 juni.

Extra les afnemen

Naast een gratis les per groep, kunt u extra lessen afnemen.

De kosten voor een extra les bedraagt €95 per groep (m.u.v. de les Leven van de Natuur €170)

U kunt zich [hier](#) voor de (extra) lessen inschrijven of de QR code scannen. U heeft daarvoor wel inloggegevens nodig. Die krijgt uw school via de e-mail.

Beschrijving van de lessen

Alles voor een pannenkoek

Groep	1 en 2
Periode	maart-april 2019
Lesduur	90 minuten
Te geven door	Educatief medewerker samen met de leerkracht.
Locatie	leslokaal en terrein kinderboerderij
Doel	De leerlingen hebben ervaren dat we voor ons dagelijks voedsel afhankelijk zijn van dieren en planten. De leerlingen weten waar de melk, eieren en meel vandaan komen.
Beschrijving	Na een korte introductie gaan de leerlingen op de boerderij de ingrediënten verzamelen voor het maken van pannenkoeken. Uiteraard ligt de nadruk van deze les op de herkomst en gebruik van deze bestanddelen. Na het maken van beslag, enkele bakvoorschriften en veiligheids-aanwijzingen gaan de leerlingen onder leiding van een begeleider zelf pannenkoeken bakken. Uiteraard worden de pannenkoeken lekker opgegeten.
Aanwijzingen	In verband met het werken in groepjes is per 5 à 6 leerlingen een begeleider noodzakelijk. Er kunnen maximaal 6 groepjes gemaakt worden.

Wauw, het leeft!

Groep	1 en 2
Periode	januari-februari 2019
Lesduur	75 minuten
Te geven door	Educatief medewerker samen met de leerkracht.
Locatie	Leslokaal en terrein kinderboerderij
Doel	Doordat de leerlingen tijdens de les levend en niet levend materiaal voorzichtig mogen voelen, bekijken en benoemen, ervaren de leerlingen het verschil tussen levend en niet levend materiaal.
Beschrijving	Bij de les Wauw, het leeft staat verwondering van (jong) leven centraal. Bij iedere opdracht krijgen de leerlingen o.a. de volgende vragen Is het een dier? Is het een plant? Als het geen dier is en ook geen plant, dan leeft het niet. Het laatste kwartier van de les gaan de leerlingen samen met de leerkracht en begeleiders op de boerderij op zoek naar levend en niet levend materiaal.
Aanwijzingen	Extra begeleiding (1 ouder per 5 à 6 leerlingen) is noodzakelijk.

Melk

Groep	3 en 4
Periode	mei t/m juli 2019
Lesduur	90 minuten
Te geven door	Educatief medewerker samen met de leerkracht.
Locatie	leslokaal en terrein kinderboerderij
Doel	Na afloop van de lessenserie hebben de leerlingen het productieproces van 'melk als grondstof' tot 'eindproduct voor menselijk gebruik' ervaren.
Beschrijving	De voorbereidende activiteit op school maakt de leerlingen bewust van het feit dat melk en melkproducten een belangrijk deel van hun voeding uit maken.

Aanwijzingen	De les in het CNME begint met een kringgesprek. Daarna gaan de leerlingen aan de slag met allerlei doe- en kijkopdrachten. Er wordt o.a. boter gemaakt, melk geproefd en gekeken hoe een geit wordt gemolken. Tevens zien de leerlingen wat een koe allemaal eet en drinkt en hoeveel melk ze geeft. In verband met het werken in groepjes is per 5 à 6 leerlingen een begeleider noodzakelijk.
--------------	--

In de sloot, uit de sloot

Groep	3 en 4
Periode	maart-april 2019
Lesduur	75 minuten
Te geven door	Educatief medewerker samen met de leerkracht.
Locatie	Leslokaal en sloten rondom de kinderboerderij of educatieve tuin.
Doel	De leerlingen maken kennis met de grote verscheidenheid aan dierlijke levensvormen in de sloot.
Beschrijving	Na een kort inleidend kringgesprek gaan de kinderen (in tweetallen) met behulp van een schepnet diertjes vangen in de sloten rondom de kinderboerderij. De diertjes worden meegenomen naar het lokaal en in bakken gedaan, goed bekeken en eventueel op naam gebracht.
Aanwijzingen	Het is verstandig als de kinderen voor deze les kleren en schoenen dragen die vies mogen worden. De leerlingen werken in 2-tallen. Houdt er rekening mee dat de leerlingen bij een sloot staan. Voldoende volwassen begeleiding is daarom noodzakelijk.

Paddenstoelen

Groep	5 en 6
Periode	november-december 2018
Lesduur	75 minuten
Te geven door	Educatief medewerker samen met de leerkracht.
Locatie	Leslokaal en terrein kinderboerderij of educatieve tuin
Doel	De leerlingen weten dat een paddenstoel een sporendragend vruchtlichaam van een schimmel is en de leerlingen kunnen de paddenstoel in de kringloop van het bos plaatsen. De leerlingen ervaren dat schimmels in het dagelijks leven ook een rol spelen in voedsel, medicijnen en ziekten.
Beschrijving	Na een leergesprek over de kenmerken van paddenstoelen, gaan de kinderen aan de gang met opdrachten over paddenstoelen en schimmels en gaan met hun eigen zoekkaart buiten op zoek naar paddenstoelen.
Aanwijzingen	Bij deze les hoort een voorbereidende activiteit op school u ontvangt een champignon-kweek-pakket om uw eigen champignons te laten groeien. Ook kunt u een aantal eenvoudige proefjes, over de omstandigheden waar schimmels voorkomen, doen. Tijdens de inleiding van de les wordt hierop verder ingegaan.

Amfibieën en reptielen

Groep	5 en 6
Periode	maart-april 2019
Lesduur	75 minuten
Te geven door	Educatief medewerker samen met de leerkracht.
Locatie	Leslokaal
Doel	De leerlingen kunnen aan het einde van de les amfibieën en reptielen onderscheiden en hebben op een positieve manier kennis gemaakt met deze dieren.
Beschrijving	In het lokaal zijn verschillende soorten amfibieën en reptielen aanwezig. Tijdens het inleidende kringgesprek worden de verschillen en kenmerken van deze dieren besproken. Ter illustratie zullen

diverse dieren gehanteerd worden. Dan volgt er een opdrachtencircuit waarbij de leerlingen met behulp van een opdrachtenkaart de dieren kunnen observeren en tevens vragen kunnen beantwoorden middels een opdrachtenkaart.

Leven van de natuur

Groep	7
Periode	augustus t/m oktober 2018 en mei t/m juli 2019
Lesduur	Hele ochtend
Te geven door	Educatief medewerker samen met de leerkracht.
Locatie	Buiten.
Doel	De leerlingen leren dat de mens basisbehoeften heeft om te overleven en dat de mens voor zijn basisbehoeften afhankelijk is van de natuur.
Beschrijving	De klas wordt een stam die moet zien te overleven in de natuur. De leerlingen komen erachter dat alles wat nodig is om in leven te blijven in de natuur te vinden is. Samenwerken is hierin een belangrijke sleutel. Stamgroepen zijn een goed voorbeeld van samen de handen ineen slaan om te overleven
Aanwijzingen	Stevige schoenen en kleding die vies mag worden zijn absoluut noodzakelijk.

Leve(n)de zee

Groep	7 en 8
Periode	januari-februari 2019
Lesduur	75 minuten
Te geven door	Educatief medewerker samen met de leerkracht.
Locatie	Leslokaal
Doel	De leerlingen maken kennis met een groot aantal dieren dat samenleeft in het ecosysteem Zee. Ze beseffen hoe kwetsbaar dit systeem is en begrijpen dat de mens daar ook invloed op heeft.
Beschrijving	Het leven in de zee, dat meestal onzichtbaar blijft, is in de zoutwater aquaria goed te observeren. Tijdens een interactief kringgesprek worden de bijzondere eigenschappen van deze dieren aanschouwelijk gemaakt. Deze les biedt de leerlingen een unieke kans om dieren uit de Noordzee van dichtbij te bekijken. Indien de groep het toelaat mogen de leerlingen zelf een aantal dieren voorzichtig hanteren.
Aanwijzingen	Voor het welzijn van de dieren is de temperatuur in het lokaal ongeveer 10 graden. Laat de leerlingen extra warme kleding aantrekken tijdens het volgen van deze les.

Schooltuinieren

Groep	5, 6, 7
Periode	Het betreft een programma dat meegroeit met de seizoenen en na de zomervakantie doorloopt tot en met de oogst.
Lesduur	Variabel, ongeveer 75 minuten per les.
Te geven door	Educatief medewerker locatie en de leerkracht.
Locatie	Educatieve Tuin en in de klas.
Beschrijving	De leerlingen onderhouden zelf een tuin. Zo leren ze waar hun voedsel vandaan komt, hoe ze hun producten kunnen bereiden en wat gezonde voeding is. De leerlingen gaan zelfstandig en samen aan de slag. Zij leren wat een plant nodig heeft om te groeien en bloemen en vruchten te maken.

Ter informatie

De educatief medewerker van de tuin bij u in de buurt neemt voor aanvang van het tuinprogramma contact met u op, om de mogelijkheden voor schooltuinieren door te nemen en het programma in te plannen.
